

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 8P/166/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6320202714
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Lámerová
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2020:6320202714.1

Uznesenie

Okresný súd Brezno, v právnej veci starostlivosti o maloletého I. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B., X.. X, t.č. I. Z., X. XX, v zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny B., zvereneného do náhradnej osobnej starostlivosti tety V. E.j, nar. XX.XX.XXXX, bytom B., X.. X., syna otca I. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. Z., X. 1, t.č. I. Z., X. XX a matky B. L.. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. Z., X. XX, t.č. V., E., J. L.. XX, o podnete Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny B., na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým maloletý bude odovzdaný do starostlivosti Centra pre deti a rodiny H., n.o., X., takto

rozhodol:

I. Súd ex offo z a č í n a konanie o nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým maloletý bude odovzdaný do starostlivosti Centra pre deti a rodiny H., n.o., X..

II. N a r i a ě u j e sa toto neodkladné opatrenie :

Teta V. E., nar. XX.XX.XXXX a otec I. B., nar. XX.XX.XXXX sú p o v i n n í odovzdať maloletého do starostlivosti Centra pre deti a rodiny H., n.o., X..

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 30.11.2020 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny B. doručil tunajšiemu súdu podnet na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým maloletý bude odovzdaný do starostlivosti Centra pre deti a rodiny H., n.o., X.. Úrad svoj podnet odôvodňuje tým, že maloletý pochádza z manželstva rodičov, ktoré bolo v roku 2012 rozvedené. Ešte pred rozvodom úrad pracoval s rodinou maloletého. V roku 2010 maloletý spolu s bratom Z., nar. XX.XX.XXXX boli zverení do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky V. B.. Úrad v roku 2016 zistil, že náhradná osobná starostlivosť neplní svoj účel a preto obidvaja maloletí boli na základe neodkladného opatrenia vo februári 2017 odovzdaní do starostlivosti Detského domova/Centra pre deti a rodiny P. Počas pobytu v tomto zariadení obidvaja maloletí boli uvoľňovaní na krátkodobé pobyty do domácnosti starej matky V. B.j a tety V. E. S pobytom v uvedenom zariadení sa zlepšilo správanie maloletých detí a preto v júli 2017 obidvaja maloletí boli zverení do náhradnej osobnej starostlivosti tety V. E., zároveň bol nad ich výchovou určený dohľad. V marci 2020 úrad vydal odporúčanie do Centra pre deti a rodiny X. s tým, že rodine maloletých detí poskytuje pomoc prostredníctvom tohto centra na zabezpečenie odbornej metódy práce na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch.

Dňa 11.06.2020 sa uskutočnila prípadová konferencia v spolupráci s uvedeným centrom. Centrum spočiatku hodnotilo spoluprácu s tetou V. E. ako dobrú, bola ochotná spolupracovať, spolupracovali aj samotné maloleté deti. Po čase sa však situácia v rodine zhoršila. Zo správy Centra pre deti a rodiny X. zo dňa 19.11.2020 vyplýva, že spolupráca s rodinou je veľmi zložitá, nakoľko teta V. E. sa aktívne nezaujíma o spoluprácu s nimi, ani so školou. Odignorovala aj snahu psychologičky centra

o absolvovanie psychologických sedení pre maloleté deti. Centrum hodnotí spoluprácu s otcom ako negatívnu, je problém sa s ním skontaktovať.

Maloletý je žiakom Základnej školy v B. na F., pričom si riadne neplní povinnú školskú dochádzku, uteká z domácnosti tety k svojmu otcovi, pričom v tom čase od otca do školy nechodí. Teta so školou nespolupracuje, o školské výsledky sa nezaujíma, nezúčastňuje sa rodičovských združení. V súčasnosti v spojitosti s opatreniami súvisiacimi so zamedzením šírenia Covid maloletý dištančné štúdium ignoruje. Jeho triedna učiteľka pristúpila k individuálnemu plneniu školských povinností, dostáva pracovné listy s úlohami z každého predmetu, avšak ich nevypracúva.

Vzťahy v rodine maloletého sú značne komplikované a táto situácia pretrváva dlhodobo. Maloletý v náhradnom prostredí nemá napĺňané emocionálne potreby, pozitívne city mu takmer nikto neprejavuje. Cíti sa byť osamelý, čo sa negatívne prejavuje v jeho prežívaní, cíti sa "odstrčeny".

I napriek tomu, že v rodine sú dlhodobo vykonávané opatrenia zamerané na odstraňovanie a obmedzenie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú zdravý vývin maloletého, nepodarilo sa rodinu zastabilizovať a udržať v takej miere, aby dokázali zabezpečiť primeranú starostlivosť v náhradnom prostredí najmä maloletému I. Maloletý I. má blízky vzťah so svojim otcom, ktorý je však nezodpovedný a pre I. sa stáva nevhodným vzorom správania a konania. Teta V. E. má strach, že starostlivosť o maloletého I. nevládne, nakoľko tento ju nerešpektuje, nerešpektuje ani starú matku V. B. s ktorou žijú v spoločnej domácnosti. Z tohto dôvodu teta maloletého V. E. dňa 26.10.2020 podala Okresnému súdu Brezno návrh na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti.

Matka s maloletým a jeho bratom neudržiava kontakt, žije dlhodobo v zahraničí.

Maloletý sa stretáva so svojim otcom, ktorý bol v minulosti opakovane vo výkone trestu odňatia slobody a aj keď v súčasnosti sa snaží viesť usporiadaný život absentuje pri výchove maloletého, nakoľko brigádnicky pracuje mimo bydliska v týždňových turnusoch. Dňa 10.11.2020 otec maloletého podal Okresnému súdu Brezno návrh na zverenie maloletého do jeho starostlivosti.

Pri rozhovore maloletý sám uviedol, že "...chce ísť najradšej do detského domova, nikto ho nechce, kvôli nemu sa háda otec aj s frajerkou a že ho z bytu vyhodila pre neho..."

Vzhľadom na uvedené Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny B. má za to, že u maloletého I. je ohrozený jeho zdravý psychický, fyzický a sociálny vývin. Zotrvanie maloletého v náhradnom prostredí je vysoko rizikové.

2. Podľa § 324 ods. 1 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "CSP"), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

3. Podľa § 324 ods. 2 CSP, na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

4. Podľa § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

5. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

6. Podľa § 360 ods. 1 Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len "CMP"), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

7. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

8. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

9. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

10. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

11. Podľa § 367 ods. 2 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

12. Podľa § 330 ods. 1 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

13. Podľa § 330 ods. 3 CSP, ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dôjde k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia prekážku rozhodnutej veci.

14. Podľa § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

15. Podľa Čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

16. Podľa Základných zásad Čl. 5 písm. a) až c) Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len "Zákon o rodine"), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňujú najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie, stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa.

17. Podľa Článku ods. 1 2 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru sa zaväzujú rešpektovať a zabezpečiť práva stanovené týmto Dohovorom každému dieťaťu, ktoré je pod ich jurisdikciou bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pokožky, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického, alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej, alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa, alebo jeho rodičov, alebo zákonných zástupcov.

18. Podľa Článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

19. Podľa Článku 5 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru sa zaväzujú rešpektovať zodpovednosť, práva a povinnosti rodičov, alebo v iných prípadoch členov širšej rodiny alebo obce v súlade s miestnymi zvyklosťami alebo zákonných zástupcov, či iných osôb právne zodpovedných za dieťa. Budú sa snažiť o to, aby bola dieťaťu poskytnutá pomoc pri orientácii a výkone jeho práv uznaných týmto Dohovorom v súlade s jeho rozvíjajúcimi sa schopnosťami.

20. Podľa Článku 9 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru zabezpečia, aby dieťa nemohlo byť oddelené od svojich rodičov proti ich vôli, okrem prípadov, keď príslušné úrady na základe súdneho rozhodnutia a v súlade s platným právom a v príslušnom jednaní určia, že takéto oddelenie je potrebné v najlepšom záujme dieťaťa. Takéto určenie môže byť nevyhnutné v konkrétnom prípade, napr. ak ide o zneužívanie, alebo zanedbávanie dieťaťa rodičmi, alebo ak žijú rodičia oddelene a je potrebné rozhodnúť o mieste pobytu dieťaťa.

21. Podľa Článku 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, uvedené štáty musia rešpektovať právo dieťaťa, ktoré je oddelené od jedného alebo oboch rodičov, udržiavať pravidelne osobný kontakt s oboma rodičmi, okrem prípadov, ak by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa.

22. Podľa Článku 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

23. Podľa Článku 12 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa, za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

24. Slovenská republika je zmluvnou stranou Dohovoru o právach dieťaťa, tento Dohovor je vyhlásený pod č. 104/1991 Zb.

25. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti o maloleté dieťa vyplýva, že súd pri rozhodovaní o ňom nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré by musel zisťovať v prípade konečného rozhodnutia vo veci samej, obmedzí sa len na osvedčenie základných skutočností potrebných pre záver, z ktorého možno vyvodiť nutnosť dočasnej úpravy pomerov. Účelom neodkladného opatrenia je rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Záujem maloletého dieťaťa však musí byť pri rozhodovaní vždy dominantný.

26. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že maloletý pochádza z manželstva rodičov, ktoré bolo Okresným súdom Brezno v konaní zn. 8P/256/2011 dňa 20.09.2012, právoplatne 26.10.2012 rozvedené, na čas po rozvode maloletý spolu s bratom Z. boli ponechaní v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky V. B. nar. XX.XX.XXXX., do ktorej jej boli zverení už rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 8P/445/2009-42 zo dňa 29.04.2010. Vzhľadom k tomu, že náhradná osobná starostlivosť, do ktorej boli maloletí zverení svojej starej matke nespĺnila svoj účel Okresný súd Brezno uznesením č.k. 1P/3/2017-13 zo dňa 02.02.2017, právoplatným 31.03.2017 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým obidvoch maloletých odovzdal do starostlivosti Detského domova/Centra pre deti a rodiny P.. Uvedené neodkladné opatrenie bolo zrušené uznesením Okresného súdu Brezno č.k. 1P/81/2016-169 zo dňa 31.07.2017, právoplatným 06.09.2017, pričom zároveň súd obidvoch maloletých zveril do náhradnej osobnej starostlivosti tety V. E.

Maloletý I. nerešpektuje svoju tetu, riadne si neplní povinnú školskú dochádzku, v súčasnosti dištančné vyučovanie úplne ignoruje. Maloletý od svojej tety uteká k otcovi na I.. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny B. v snahe poskytnúť pomoc rodine pri riešení výchovných, sociálnych a iných problémov a v medziľudských vzťahoch odporučil, aby s touto rodinou pracovalo Centrum pre deti a rodiny X.. Spočiatku teta aj maloleté deti s centrom spolupracovali, neskôr sa spolupráca zhoršila, teta sa aktívne nezaujíma o spoluprácu s centrom ani so školou, odignorovala aj snahu psychologičky centra o absolvovanie psychologických sedení pre maloletého I. a jeho brata Z..

Centrum pre deti a rodiny X. hodnotí spoluprácu s otcom tiež ako negatívnu, nakoľko je problém sa s ním skontaktovať. V čase keď maloletý odíde od tety k svojmu otcovi, do školy nechodí.

Vzťahy v rodine sú značne komplikované, situácia pretrváva dlhodobo, maloletý sa cíti byť osamelý, čo sa negatívne prejavuje v jeho prežívaní, cíti sa "odstrčený". V náhradnom prostredí nemá maloletý I. napĺňané emocionálne potreby. V súčasnosti je ohrozený jeho zdravý psychický, fyzický a sociálny vývin. Sám maloletý uviedol, že "...chce ísť najradšej do detského domova, nikto ho nechce, kvôli nemu sa otec háda aj s frajerkou a že ho z bytu vyhodila pre neho...". Ďalšie zotrvanie maloletého v náhradnom prostredí je vysoko rizikové.

Na tunajšom súde sa pod zn. 1P/104/2020 vedie konanie o návrhu tety maloletého V.. doručenom 26.10.2020 o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti ohľadom maloletého I. Na tunajšom súde sa zároveň pod zn. 1P/112/2020 vedie konanie o návrhu otca maloletého doručenom 10.11.2020 o zverenie maloletého do jeho starostlivosti.

27. Z uvedeného vyplýva, že záujem maloletého I. vyžaduje rýchle a pružné riešenie situácie, v ktorej sa nachádza počas náhradnej osobnej starostlivosti u svojej tety V. E. Súd má za preukázané, že v súčasnosti je vážne ohrozený zdravý psychický, fyzický a sociálny vývin maloletého. Z tohto dôvodu súd ex offa začal konanie o nariadenie neodkladného opatrenia a aj zároveň nariadil neodkladné opatrenie, ktorým tetu maloletého V. E., ktorej je maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti a otca maloletého, ktorý je jeho zákonným zástupcom žijúcom na Slovensku zaviazal povinnosťou odovzdať ho do starostlivosti Centra pre deti a rodiny H., n.o., X.. Odovzdať maloletého do Centra pre deti a rodiny je povinná v prvom rade teta maloletého V. E., do ktorej náhradnej osobnej starostlivosti bol maloletý zverený. Ak táto teta povinnosť odovzdať maloletého nespĺní, je povinný bez meškania tak urobiť jeho otec, ako zákonný zástupca.

28. Súd pri tomto rozhodovaní vzal do úvahy, že teta maloletého V. E. náhradnú osobnú starostlivosť nevláda, sama podala na súd návrh o zrušenie tejto náhradnej osobnej starostlivosti, o ktorom sa pred tunajším súdom koná pod zn. 1P/104/2020. O tom, či otec maloletého je vhodný na jeho ďalšiu výchovu bude súd rozhodovať vo veci samej v konaní zn. 1P/112/2020, ktoré sa pred tunajším súdom začalo na návrh samotného otca maloletého. V tomto konaní súd bude zisťovať, či otec maloletého ako jediný

rodič žijúci na Slovensku dokáže maloletému zabezpečiť adekvátnu všestrannú starostlivosť, ktorá bude v záujme maloletého.

Matka maloletého sa dlhodobo zdržiava v zahraničí, kde je vydatá, s maloletým neudržiava kontakt. Do vtedy pokiaľ súd nerozhodne v uvedených veciach zn. 1P/104/2020 a 1P/112/2020 je potrebné dočasne upraviť pomery maloletého - čo sa aj stalo nariadením tohto neodkladného opatrenia.

29. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

30. Podľa § 367 ods. 3 CMP uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné jeho vyhlásením, ak sa nevyhlasuje je vykonateľné len čo bolo vyhotovené.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne na Okresný súd Brezno, a to v 3 vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Uznesenie je vykonateľné len čo bolo vyhotovené. Na výkon neodkladného opatrenia je miestne príslušný súd, ktorý neodkladné opatrenie nariadil; ak neodkladné opatrenie nariadil odvolací súd je miestne príslušný súd prvej inštancie. Ak povinnosť uložená týmto rozhodnutím nebude dobrovoľne splnená, súd môže povinnému uložiť pokutu do 1 000,-Eur, zastaviť výplatu rodičovského príspevku povinnému a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému alebo odňať maloletého tomu u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdať ho domu komu bolo maloleté dieťa podľa rozhodnutia zverené, a to aj bez návrhu (§ 367 ods. 3, § 376 ods. 3, § 383 ods. 1, § 386 ods. 1 CMP).